

*Секція 1. Економіка, фінанси, страхування і банківська справа:
інноваційно-інвестиційні стратегії*

Полішевська Каріна Вікторівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Науковий керівник:

Коваленко Дмитро Іванович

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Глосарій банківської термінології НБУ визначає фінансову стійкість як стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю [1].

Деякі автори стверджують, що фінансова стійкість банку визначається рівнем його ліквідності та платоспроможності [2]. Інші фахівці стверджують, що стійкість банку залежить від збалансованості його активів і пасивів, якості кредитно-інвестиційного портфеля і кількості клієнтів [3].

Основою фінансової стабільності і ринкової стійкості банківських установ виступає правильна та ефективна організація банківського кредитування, розробка гнучкої системи управління кредитними операціями.

За визначенням Національного банку України, кредитний портфель – це сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної банком кредитної політики [4].

В умовах сьогодення банківські установи дещо уповільнили свою діяльність на ринку кредитування, що є наслідком економічних та політичних процесів, які похитнули економіку нашої держави [5].

За результатами на 1 січня 2017 року активи банківської системи збільшилися на 18,98% у порівнянні із показниками початку 2013 року (рис.1.). Кредитний портфель банків України мав тенденцію до скорочення [6].

Рис. 1. Абсолютні показники кредитної діяльності банків за 2013-2017 рр., млн. грн.

Основними показниками, які характеризують рентабельність банківської діяльності, є рентабельність активів (ROA) та рентабельність капіталу (ROE). Рентабельності активів банку (ROA) показує найбільший вплив економічних факторів на банківське кредитування, який використовується для оцінки діяльності управління банку, адже він характеризує здатність менеджменту ефективно управляти активами банку. Оптимальне значення коефіцієнту повинно складати більше 1% [7].

Таблиця 1

Відносні показники кредитної діяльності банків на початок 2013-2017 років

Показники	Рентабельність активів банків України (ROA), %	Рентабельність капіталу банків України (ROE), %	Адекватність капіталу банків України (Н2), %
01.01.2013	0,45	3,03	18,06
01.01.2014	0,12	0,81	18,26
01.01.2015	-4,07	-30,46	15,60
01.01.2016	-5,46	-51,91	12,31
01.01.2017	-12,60	-116,74	12,69
01.01.2018	-1,94	-15,96	16,10

Зниження показників рентабельності завжди свідчить про загальне погіршення фінансового стану банківської системи, що в свою чергу призводить до зростання кредитних ризиків та зменшення якості кредитного портфеля.

Якість кредитного портфелю досить важко точно оцінити, оскільки на неї впливає досить багато факторів, що не піддаються кількісній оцінці. Кожен окремий банк, який опирається на власну кредитну політику, використовує різні способи для оцінки та управління рівнем проблемної заборгованості. Розроблення ефективної системи управління кредитними операціями, а також правильна організація банківського кредитування забезпечує фінансову стабільність і надійність комерційних банків. Саме тому одним із найважливіших завдань управління кредитною діяльністю є формування та аналіз кредитного портфеля комерційних банків.

Отже, проаналізувавши сучасний стан кредитування, можна стверджувати, що його розвиток знижується. Значно зменшується кількість банківських установ. Обсяг кредитного портфеля банків відносно активів збільшується, натомість реальна його величина скорочується, це пов'язано зі зниженням якості кредитного портфеля. Банківське кредитування для розвитку потребує макроекономічної стабільності, тому для покращення ситуації в кредитуванні потрібна стабілізація економічних та політичних умов.

Література

1. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури // С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. — К.: УБС, ЦНДНБУ, 2009. — 384 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123698
2. Кочетков В.М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 238 с.
3. Рясних Є.Г. Система управління кредитним портфелем у комерційному банку / Є.Г. Рясних, А.А. Пономарьов, М.О. Микитин // Вісник Хмельницького національного університету. — 2011. — № 2. — С. 146–149
4. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями // Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. — № 23 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123409
5. Підвищення ролі банківської системи в економічному зростанні: види, функції та роль кредиту / наук. ред. А. П. Мороз. — К.: УФМТ, 2016.
6. . Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.aub.org.ua>.
7. Житар, М. О. Аналіз сучасного стану кредитної діяльності банків України / М. О. Житар // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. — 2017. — №1 — С. 94-105.
8. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/?date=2019-01-01>